

# DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN  
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr. K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr. H. A. van Andel, Solo; Dr. R. E. van Arkel, Utrecht; Dr. Henry Beets, Grand Rapids; Dr. E. T. v. d. Born, Helpman (Gron.); Dr. C. Bouma, 's-Gravenhage; Ir. B. ter Brugge, Almelo; Dr. K. J. Cremer, Zevenhoven; Dr. R. J. Dam, Kampen; Dr. D. van Dijk, Groningen; Dr. K. Fernhout, Baarn; Dr. W. H. Gispén, Delft; Dr. J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr. J. van Herksen, Ermelo; Prof. Dr. T. Hoekstra, Kampen; A. Janse, Biggekerke; Dr. P. Jasperse, Leiden; Dr. G. Kelzer, De Steeg; Dr. B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr. E. D. Kraai, Vlaardingen; A. Kulper, Utrecht; Dr. C. Lindeboom, Amsterdam; Dr. J. v. d. Linden, Tzum; Dr. S. O. Los, 's-Gravenhage; Drs. Joh. Luijcknaar Francken, Rotterdam; Dr. F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr. A. Ringakda, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; Dr. J. C. Rullmann, Wassenaar; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr. G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr. R. Schippers, Wanswerd; Dr. J. Smelik, 's-Gravenhage; Drs. H. Smitskamp, 's-Gravenhage; D. Stroot, Bussum; J. Strikwerda, Dolkum; Prof. C. van Til, Philadelphia, Pa.; Dr. J. Thijls, Zwolle; Dr. C. Veenhof, Harkstede; Dr. J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr. D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr. M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr. F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr. J. de Vries, Tilburg; Dr. J. D. Wielenga, Franeker; Mr. J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Jan Zwart, Zaandam.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:  
Prof. Dr. K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:  
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.  
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.  
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.  
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f0.15.

**INHOUD:** Hoofdartikel: De geschiedenis in het diensthuis. Uit de Schrift: Het machteloos leugenapostolaat. (Matth. 28:15.) — Kerkelijk Leven: Niet in den goeden weg. De eerste kwade vrucht: kwade besteding der polemiek. Inzake de kerk. — Geestelijke Adviezen: Levenslijde en Hemelverlangen. — Uit het Pol. en Sociale Leven: De Bestrijding van de „Mythus“. — Vakwetenschap en Praktijk: Enkele wegen, waarlangs therapeutische resultaten verkregen zijn. I. — Uit de historie: Groote Tudor-Figuren. VII. — Opv. en Onderwijs: Bij den Schoolraad. — Perschoon. — Correspondentie van de Redactie. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

## HOOFDARTIKEL

### De geschiedenis in het diensthuis.

De Romeinen waren gewoon om van hun koloniaal bezit in Noord-Afrika te zeggen, dat men van daar „semper aliquid novi“, steeds weer verrassende nieuwtjes, te hooren kreeg. Wanneer de menigte zich verdrong voor de bulletins der Romeinsche nieuwsbureaux, kon men er wel zeker van zijn, dat er in Afrika weer iets aan de hand was.

In onze dagen kan met eenige variatie deze zegswijze opnieuw gebruikt worden. „Ex Germania semper aliquid novi“. Duitschland heeft de rol van Afrika overgenomen. De sensationele berichten zijn niet van de lucht. Gisteren ruimde Hitler compromitterende aanhangers uit den weg, vandaag is het huwelijk van één zijner paladijnen een nationaal feest, en morgen zuchten predikanten der belijdenis-kerk in de concentratie-kampen.

Toch zit er wel degelijk systeem in de schijnbare willekeur. Hitlers daden mogen al in hooge mate beïnvloed worden door de indrukken van het oogenblik, hij is tevens de gevangene van zijn stelsel. Hij zegt b, omdat hij eerst a gezegd heeft. De lijnen gaan soms zig-zag, maar ze loopen allen in één richting.

Wanneer men dit in 'toog houdt, krijgen ook minder opzienbarende gebeurtenissen een wijder beteekenis. Niet alleen het kerkelijk, politiek en economisch leven moet worden overgeschakeld op de gelijke baan, maar ook op gebieden, die gemeenlijk buiten het strijdgevoel blijven, worden de paden afgebakend en de borden met „Verboden Toegang“ neergezet.

Zoo bevatten onlangs de dagbladen het bericht, dat de Berlijnsche hoogleraar in de geschiedenis, prof. Hermann Oncken, van zijn functie onthoven, m.a.w. afgezet is. Tevens werd de motiveering van dit regeeringsbesluit meegedeeld. Oncken, historicus van naam, is noch Marxist, noch niet-Ariër. Zijn „fout“ ligt ergens anders. Hij heeft n.l. meermalen zijn studenten er op gewezen, dat zij in hun streven naar wetenschappelijke objectiviteit zich niet mogen laten beïnvloeden door de gebeurtenissen van den dag. En bovendien heeft hij enkele maanden geleden een historische verhandeling het licht doen zien, waarin men minder vleeiende toespelingen op den tegenwoordigen gang van zaken in Duitschland meende te kunnen constateeren.

Dit geval-Oncken doet weer eens te meer zien, hoe grondig de toestanden ten Oosten van onze grens in de laatste jaren gewijzigd zijn. Want juist wat betreft de geschiedeniswetenschap heeft Duitschland een groote reputatie op te houden. Nadat de Verlichting der 18de eeuw ook de geschiedenis geheel gefatsoeneerd had naar haar oppervlakkig rationalisme, heeft vooral de Duitse Leopold von Ranke een heilzame reactie teweeg gebracht. Door een reeks van schitterende geschriften, modellen voor allen, die na hem kwamen, heeft hij de wetenschappelijke methode aangewezen, die sindsdien gemeengoed van alle historici is geworden.

Welnu, het kenmerk van deze methode was

juist het streven naar objectiviteit. Tegenover hen, die de geschiedenis gebruiken wilden in dienst van hun partij en haar verwrongen naar hun vooroordeelen, plaatste Ranke den stelregel, dat hij slechts eenvoudig wilde nagaan, wat er vroeger eigenlijk gebeurd was. Niet wat Piet of Klaas, al waren zij ook in hoogheid gezeten, graag wilden hooren, maar wat de oude documenten hem vertelden, gaf Ranke door. Zoo heeft hij een traditie gevestigd, waaraan de Duitsche geleerden een eeuw lang trouw gebleven zijn en waardoor zij de toonaangevende mannen werden in de historische wetenschap.

Al is er tegenwoordig wel niemand meer, die aan de mogelijkheid geloof om het ideaal der objectiviteit te bereiken, dat althans het streven naar dit ideaal voor den geschiedschrijver een dure plicht is, wordt vrijwel algemeen toegestemd. Behalve... in het Duitschland van nu!

Eigenlijk behoeft dit geen verbazing te wekken. „Germany puts the clock back“. Duitschland zet de klok terug, ook in de wetenschap. Waar het heil van den staat en de eenheid van de volks-gemeenschap het hoogste goed geworden zijn, moet de critiek zwijgen. Ontstaat er, op grond van onbevange historische onderzoek, twijfel aan de juistheid van den ingeslagen weg, dan moet aan dien twijfel de gelegenheid ontnomen worden om zich te uiten. In den absoluten staat is slechts plaats voor één volk en één kerk, en ook voor één wetenschappelijke overtuiging.

Zoo wordt de geschiedenis in dienstbaarheid gebracht. Niet aan de waarheid, maar aan het staatsbelang worden haar resultaten afgemeten. Gelijk vroeger aan de kleine hoven de vorsten van de historie-schrijvers, die hun brood aten, klinkende lofspraken verwachtten, zoo verwacht het Duitsche régime, dat de professoren die het bezoldigt, geen twijfel zullen laten blijken aan de volkomen heilzaamheid van het nationaal-socialisme.

Prof. Oncken heeft zich, anders dan zijn meeste collega's, onder dit juk niet willen buigen. Hij weigerde de traditie, waarin hij is gevormd, te laten varen. Zoo kwam hij in botsing met de machthebbers. En een excuus bestaat er niet. Want reeds ruim een jaar geleden is van overheidswege bekend gemaakt, welke de eenig geoorloofde manier is, waarop in Duitschland de geschiedenis beschouwd en onderwezen mag worden.

Daarover een en ander in een volgend artikel.  
H. SMITSKAMP.

## UIT DE SCHRIFT

### Het machteloos leugenapostolaat.

En zij, het geld genomen hebbende, deden gelijk ze geleerd waren.... Matth. 28:15.

Oók de wereld heeft haar apostelen. Zij zendt ze uit.

Voor de propaganda van haar verzinsels en gedachtenspinsels, die uit den vader der leugenen zijn. En voor haar opzettelijke leugens.

Elk apostel (uitgezondene) is eerst discipel (leerling).

Hij wordt onderwezen. En daarna spreekt en doet hij „gelijk hij geleerd is“. Hij houdt zich aan zijn voorschriften.

Zie het in dit Hoofdstuk.

De Sanhedristen vergaderen na Jezus' opstanding met de soldaten van de wacht, die het graf in Jozefs hof hadden moeten bewaken, maar uit vrees voor den engel gevlucht zijn.

De overpriesters en ouderlingen, die ijveraars moesten wezen voor de waarheid, en levende getuigen om de wereld met de waarheid te winnen, geven hun les in leugen. Brutaal en moedwillig. Ze instrueeren deze militairen. Die moeten liegende gaan getuigen dat Jezus' discipelen dieven zijn, lijkroovers, en de zoogenaamde opstanding van den Meester herleid kan worden tot verachtelijken diefstal van de zijde zijner leerlingen.

„Zegt: Zijne discipelen zijn des nachts gekomen, en hebben Hem gestolen, als wij sliepen.“

Predikt dat, getuigt dat, profeteert daarvan in Jeruzalem en overal, verbreidt dat gerucht. Trekt er op uit. Maakt er propaganda voor. Vertelt het aan iedereen. Wij zenden u uit als onze apostelen. En hier is uw loon. Geld! Veel geld, voor veel leugens! Voor uw moeizaam liegwerk, voor uw pseudo-evangelie!

Uw apostolaat wordt betaald. Ruim en rijk. Toe, gaat nu heen. We hebben u genoeg onderwezen, discipelen! Weest nu apostelen! We zenden u uit! Gaat nu liegen!

En dan staat er zoo teekenachtig: „en zij, het geld genomen hebbende, deden gelijk zij geleerd waren“.

Het geld genomen hebbende. Dat geld maakt deze discipelen tot apostelen, die weten met de leugen te komen, zonder overtuiging, zonder bezieling, tegen beter weten in. Die, zoo dikwijls ze prediken, zichzelf verachten moeten, omdat ze leugenaars zijn, als ze Jezus' jongeren dieven noemen. Maar ze moeten hun instructie volgen. Het geld staat tusschen hun discipelschap en hun apostolaat in.

Het profetisme van de leugen.

Gelogen woorden voor uitgeteld geld.

Dit profetisme is er nog.

Het openbaart zich in onzen tijd sterker dan ooit.

Het gaat immers weer tegen den levenden Christus en tegen Zijn levende Kerk en tegen Zijn levend Woord en tegen de levende belijdenis dergenen die getuigenis van Zijn opstanding zijn, en in Hem gelooven.

Hoevele discipelen kweekt het ongeloof tegenwoordig, hoeveel leerlingen instrueeren de „godloozen“, hoeveel propagandisten schoolt het hernieuwde heidendom? Schatten worden er voor uitgelegd. Miljoenen aan besteed.

De geschiedenis herhaalt zich. „En zij, het geld genomen hebbende, deden gelijk zij geleerd waren“.

De materiële goederen maken van leerlingen „uitgezondenen“. De discipelen worden apostelen. De wereld van onzen tijd is er vol mee.

Propagandisten van den satan. Leugenaars tegen de Kerk.

Zal deze valsche profetie de echte niet overvleugelen?

Kan dit ongeloofsgetuigenis het getuigenis der belijdende Kerk niet overwinnen?

We kunnen even goed vragen: kan de leugen het ooit of ergens duurzaam winnen van de waarheid?

Triumfeert de leugen der menschen en van Satan over de waarheid Gods?

Na het kleine leugenapostolaat der wereld komt met kracht des H. Geestes, met moed, bezieling en overtuiging, met werk en wonder, het groote, het evangelisch apostolaat der waarheid van den Levensvorst Christus. Dit overwint de wereld. „Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Gaat dan henen, onderwijst al de volken, dezelve doopende in den Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; leerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb.“

En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld.

De verkoren en gewonnen Kerk zegt tegenover